

Un număr vechi 1 leu

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Strălnătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

Anunțăm cu plăcere că în numărul viitor și în cele următoare, vom începe a publica o serie de articole asupra necesității de a se introduce falimentul și în materie civilă. Aceste articole sunt datorite penei maestre a cunoscutului scriitor și profesor, d-l I. Tanovicenco. Suntem de mai nainte convinși că aceste articole vor avea un mare răsunet în lumea juridică și cea comercială, toate Camerele de comerț din țară fiind de părerea distinsului profesor.

SUMAR :

În materie penală are, sau nu, partea civilă dreptul de opoziție? de d-l A. Negrescu;

JURISPRUDENȚĂ ROMÂNĂ :

Curtea de casație s. II : *Albertina Stoszesky cu Justinian Sevilla* ;

Curtea de apel București, s. I : *Ecaterina Iliescu cu Watson & Youell*, cu o Observație de d-l D. Alexandresco ;

Curtea de apel Craiova, s. I : *C. N. Mihail cu Minist. Domeniilor (hotărnicie)*.

Tribunalul Covurlui, s. I : *Catinca Mateescu Plesnilă cu Căpitan G. și D. Plesnilă* ;

Către abonați.

În materie penală are, sau nu, partea civilă dreptul de opoziție?

În jurnalul *Curierul Judiciar* No. 37 din 18 Mai a. c., Domnul Ștefan Scriban adnotează o sentință a tribunalului Iași, care pune în principiu că în materie penală partea civilă nu are drept de opoziție.

Fiind-că la această sentință am luat parte, țin a răspunde câte-va cuvinte d-lui Scriban, fostul supleant al tribunalului Dorohoi, pe când subsemnatul era membru de ședință la același tribunal, relativ la adnotarea sa.

Domnul Scriban, termină adnotarea sa cu concluzia că soluțiunea tribunalului este: *nejuridică și deci nu o poate aproba*.

Noi, începem cu ceea ce d-sa a sfârșit adică: *observațiunea d-sale este, nejuridică și ca atare inadmisibil de aprobat*.

Să dovedim acest lucru :

D-l Scriban, recunoaște că chestiunea resoluțivă de tribunal este controversată. (1) Ce argumente, aduce d-sa însă în sprijinul opiniei sale?

Un singur argument nou, și acela fără basă. D-l Scriban dice «*Nu e admisibilă în penal contestația la urmărare, pentru lipsă de text, și cu toate acestea se admite contestația*». Și dacă se admite contestația, cu un cuvânt mai mult trebuie admisă opoziția.

Va să zică acei cari admit contestația calcă legea, și din călcarea legii, scoate d-l Scriban, argument juridic în contra soluțiunei date de tribunalul Iași. Argumentarea este mi se pare puțin vrednică de luat în serios. Cele-lalte argumente enumerate de d-l adnotator, sunt vechi și usate. A zice că opoziția este de drept comun, nu însemnă mare lucru.

Am să amintesc d-lui adnotator, că pe cale de interpretare, opoziția este închisă în materie de divorț înaintea tribunalului, deși este admisă la Curte (2).—În legea timbrului, instanțele judecătorești în mare parte refușau dreptul de opozițiune pentru contravenient, pe cale de interpretare, și pentru a se curma controversa ce era, în noua lege a timbrului s'a prevădut în mod lămurit prin art. 73 că există drept de opozițiune. «*Revisuirea în legea timbrului nu e admisibilă zice Curtea noastră supremă, pentru că nu e compa-*

(1) De și chestia se discută, totuși, după părerea noastră, ea este indiscutabilă. De alt-fel, atât Curtea de casație cât și Curtea din Iași au admis dreptul de opoziție al părții civile. Vezi Bulet. Cas. 1874, p. 103 și *Dreptul* din 1882, No. 23. Cpr. și Cas. fr. Répert Dalloz V^o *Jugement par défaut* 467, nota 2 Această soluție este aprobată de d-l D. Alexandresco (*Droit ancien et moderne de la Roumanie*, p. 310) și contestată fără cuvânt de Trib. Covurlui și Neamțu (*Dreptul* din 1894, No. 8 și din 1899, No. 20), precum și de Trib. din Iași (*Curierul Judiciar* din anul curent, No. 37), sentința la care autorul articolului publicat astăzi face aluzie. (N.R.)

(2) Acest punct este controversat. Curtea de casație admitea altă dată opoziția, înțemeindu-se pe dreptul comun. În urmă ea a revenit, însă, la adevăratele principii. A se vedea, în această privință, decizia remarcabilă din 3 Octombrie 1900, publicată în *Curierul Judiciar* din 29 Noembrie 1900, No. 72 și aprobată de d-l D. Alexandresco. (N. R.)

tibilă cu celeritatea (Dreptul No. 38/900). Să nu fie oare așa și pentru specia noastră? Și pentru ce nu? Argumentele Curții supreme, tare bine se potrivesc și la specia ce ne privește».

Aceste exemple, sunt suficiente pentru a dovedi că dreptul de opoziție poate fi închis și pe cale de interpretare, după cum poate fi și deschis, în cazul când legiuitorul păstrează tăcere pentru un motiv său altul.

Se admite de unele instanțe, dreptul de opoziție în materie penală pentru partea civilă, dar aceasta se face pe cale de interpretare largă, de care sunt cuprinse instanțele noastre judecătorești la începutul secolului al XX-lea. Procedura penală trebuie explicată în spiritul legiuitorului de la începutul secolului al XIX-lea când a fost întocmită.

Suntem înapoiași și cu Procedura penală și cu Codul penal, nu judecătorii au să țină seamă de progresul științei, ci legiuitorul.

Noi, trebuie să aplicăm legea așa cum este, numai legiuitorul are dreptul și datoria de a ține seamă de progres. Că legiuitorul francez de la începutul secolului trecut, și după el și legiuitorul nostru nu s'a ocupat nici direct nici măcar indirect de dreptul de opoziție a părții civile, rezultă din însuși clasicul Faustin-Hélie, care nici se ocupă de un asemenea drept în tratatul său, după cum însuși d-l Scriban, recunoaște în nota sa, și aceasta nu este o omisiune, cum voește d-l Scriban, din partea acestui comentator, ci oglinda timpului că pe atunci nici se concepea un asemenea drept pentru partea civilă. Noi, credem că dreptul de opoziție a părții civile în penal, este o creațiune a jurisprudenței moderne, de care fără îndoială se va ține seamă la revisuirea legiuirii penale; până atunce însă controversa va rămâne și noi rămânem în părerea noastră, *ceva e anormal ca opozițiunea părții civile să se poată face în timp de 5 ani de la pronunțarea sentinței, de oare-ce nu se comunică și apelul numai în termen de 10 zile, când este știut că termenul de apel tot-deauna este mai lung de cât termenul de opozițiune și că înteiū curge termenul de opozițiune și pe urmă începe a curge termenul de apel.* Oare din faptul că Procedura penală nu reglementează de când curge acest termen de opoziție pentru partea civilă, nu suntem în drept să susținem că legea nu recunoaște un asemenea drept de opoziție din moment ce reglementează numai termenul de apel de când curge? Dacă se recunoaște că partea civilă are drept de a face opoziție pentru pretențiile sale pur civile, timp de 5 ani, ar trebui să recunoaștem că pretențiunile părții civile pot fi și perimate în fața instanțelor penale, și atunci se naște întrebarea care e termenul de perimare a preten-

țiilor civile făcute înaintea instanțelor penale? O să aplicăm și art. 151 Proced. civilă și chemare la interogator, în fine toată Procedura civilă o să o aplicăm la tribunalele corecționale, ceea ce mi se pare absurd.

D-l Scriban, adnotând sentința tribunalului, cu voe său fără voe alterează înțelesul ei, când voește din un considerent trunchiat, luat cam de la începutul sentinței, și din alt considerent iarăși trunchiat, cam de la finitul sentinței, să scoată ideia că tribunalul ar *înțelege că prin facerea opozițiunei de către partea civilă, s'ar pune în discuțiune și penalul.* D-l Scriban, ar fi trebuit să citească cu mai multă atențiune sentința ce și-a propus a adnota, și în adevăr, în rândul al doilea al considerentelor se spune precis «. . . . pentru interesele sale civile», iar cam pe la mijlocul considerentelor sentinței se află următorul considerent «. . . . așa că afacerea în penal, deși cu privire la pretențiuni bănești, în loc să se judece cu urgență.....»

Considerentul acesta, este destul pentru a arăta căl este de greșit d-l Scriban în nota sa, când impută tribunalului, pe gratis, idei exotice. D-l Scriban, trebuia să analizeze considerentele tribunalului, trebuia să le despice în bună credință⁽³⁾ și să deducă din ele absurditatea sistemului admis de tribunal, ceea ce nu a făcut.

Din momentul ce tribunalul Iași, bine său rău, a admis că partea civilă, nu are drept de opoziție în penal, apoi tribunalul, a fost consecint cu sine însuși, când a hotărât că apelul trebuia făcut în contra primei cărți de judecată No. 887/902, prin care s'a condamnat pe partea civilă la despăgubiri către inculpat în sumă de 100 lei. Nu putem primi ca idee juridică, opiniunea d-lui adnotator, că apelul părții civile ar fi inadmisibil în principiu în contra cărții de judecată No. 887/902, de oare-ce această carte de judecată conține o condamnare de 100 lei la adresa părții civile. Este prea adevărat că, în materie de contravențiune, în contra cărților de judecată achitătoare, apelul din partea Ministerului public nu este admisibil, dar aceasta din cauză că faptul în sine e fără gravitate pentru societate. Asemenea, apelul inculpatului este inadmisibil, din lipsă de interes, căci el fiind achitat n'are interes, și unde nu e interes, nu e acțiune; când însă partea civilă e condamnată la sute de lei către partea achitată pentru un fapt de contravențiune, a închide calea apelului părții civile prin interpretare, fără text pozitiv, este oare a da dreptate așa cum trebuie să se dea la începutul veacului al XX-lea, având o

⁽³⁾ Până acum eram deprinși să vedem reaua credință practicându-se de unii numai în interesele bănești. Acum vedem cu mare mirare că reaua credință este câte-odată întrebuintată și în adnotarea hotărârilor judecătorești (? !). Oii, diable! la mauvaise foi va-t-elle se nicher? (N. R.)

lege nouă, redactată nu la începutul veacului al XIX-lea, ci la finele acestui veac ?

Textele legii trebuiesc explicate prin spiritul contimporan care a presidat la alcătuirea lor. Alt spirit a presidat la alcătuirea Codului și a Procedurei penale la începutul veacului al XIX-lea, și alt spirit a presidat la alcătuirea actualei legi a judecătorilor de ocol, care a modificat oarecare articole din legislațiunea penală.

Scurt, D-l Scriban nu ne a adus nici un argument nou cu care să învedereze eroarea tribunalului Iași, iar observațiunea sa este, după cum am șis la început, lipsită de orice valoare juridică și ca atare și eu, la rândul meu, o resping, pe același ton, cu care d-l Scriban respinge soluțiunea tribunalului. Lucrul cel mai bun, cititorul să caute a scruta textele și spiritul ce a presidat la alcătuirea lor și să lase la o parte acea ce se scrie fără rost.

A. Negrescu

Jude sindic trib. Iași

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI JUSTITIE, secț. II

Audiența de la 19 Maiu 1903

Președenția D-lui **N. MANDREA**, Președinte

Albertina Stoszesky cu Iustinian Sevilla (penal)

Opoziție. — Hotărârile ce se pot ataca pe calea opoziției. — (Art. 203 Proc. penală).

Numai hotărârile date în lipsă asupra apelului vor putea fi atacate pe calea opozițiunei.

Ast-fel, când hotărîrea primei instanțe a fost atacată cu apel atât de reclamant cât și de inculpatul condamnat, partea care s'a prezentat înaintea instanței de apel și al cărei apel s'a respins în prezența sa, nu poate ataca pe calea opozițiunei această hotărîre prin care s'a respins ambele apeluri, al său în prezența sa, iar al adversarului ca nesuștinut.

Decisiunea 546/903. — Respins recursul făcut de Albertina Stoszesky ca parte civilă, contra sentințelor tribunalului Ilfov, s. I. cu No. 29 și 44/903 date în proces cu Iustinian Sevilla.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier R. Opreanu;

Pe d. avocat I. Brătescu în desvoltarea motivelor de casare;

Pe pârât în combateri; și

Pe d. procuror de secție St. Stătescu în conclusiuni.

Deliberând,

Asupra mijlocului I de casare:

• Exces de putere și violare de lege, de oare-ce, reu, tribunalul în respinge opoziția ce facem în contra sentinței cu No. 2991/901, de oare-ce această sentință a fost pronunțată în lipsa mea și urma ca, în ce mă privește pe mine, să se pronunțe cu drept de opoziție.

Având în vedere sentința supusă recursului;

Considerând că se constată că pârâtul Justinian Sevilla, fiind condamnat de judele de ocol la 50 lei amendă și la despăgubiri civile către recurenta, pentru delictul de lovire, atât recurenta, ca parte civilă, cât și pârâtul, au declarat apel;

Că la ziua fixată pentru judecarea ambelor apeluri, s'a prezentat la tribunal numai recurenta, și tribunalul prin sentința cu No. 68 din 9 Ianuarie 1901 a respins ca nefondate ambele apeluri cu drept de opoziție pentru pârâtul Sevilla. Că în fine, Sevilla făcând opoziție, tribunalul, în lipsa recurentei, a redus condamnățiunea lui Sevilla numai la 20 lei amendă și în urmă a declarat neadmisibilă opozițiunea ce recurenta declarase în contra acestei sentințe;

Considerând că după art. 203 Pr. penală, numai hotărârile date în lipsă asupra apelului vor putea fi atacate pe calea opozițiunei;

Considerând că în specie, recurenta făcând apel în contra cărței de judecată, la termenul fixat, dânsa a fost față la înfățișare și a susținut apelul;

Că în asemenea împrejurări, recurenta chiar lipsă la judecarea opozițiunei pârâtului nu mai putea beneficia de dreptul de opozițiune întru cât apelul său se judecase față cu dânsa;

Că ast-fel fiind, cu drept cuvânt tribunalul a declarat inadmisibilă opozițiunea recurentei și prin urmare motivul este neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, Secția I

Audiența de la 8 Maiu 1901

Președenția D-lui **ATH. C. KIVU**, Prim-Președinte

Ecaterina Iliescu cu Watson & Youell

Decisiunea comercială No. 32

Convenție. — Femeie măritată. — Lipsa autorizațiunei soțului. — Dacă convenția făcută de soție fără autorizația soțului este valabilă (art. 199 și 207 C. civ.). — Prescripția de un an. — Presumpție de plată. — Nu se aplică când debitorul a plătit în parte. — (Art. 1904 C. civil).

Convențiunile încheiate de soție fără autorizațiunea soțului, nu sunt valabile, de cât în ce privește cumpărarea lucrurilor de menaj și cele pentru tualeta sa, pentru care se presupune că are un mandat tacit de la soțul său.

Prescripția de un an, prevădută de art. 1904 C. civ., fiind întemeiată pe o presumpție de plată, nu este aplicabilă de câte-orî debitorul recunoaște că a plătit o parte din datorie, rămânând dator cu un rest; în acest caz se aplică prescripția de trei-zeci de ani (*).

S'a ascultat din partea apelantei Ecaterina Iliescu, d-l avocat Al. Soțu, în desvoltarea motivelor de apel, și din partea intimaților Watson & Youell, d-l avocat Grigore Duca, în combateri.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Ecaterina Iliescu, contra sentinței No. 246 din 29 Ianuarie/99, prin care Trib. Ilfov, secția comercială i respinge opoziția contra sentinței anterioare No. 1327, din 1 August 1897;

Având în vedere că, în fapt, se constată că, la 23 Maiu 1895 apelanta a cumpărat, prin act scris, iscălit de dânsa, de la casa Watson & Youell din București, trei secerătoare și 500 kilograme sfoară, cu prețul total de 3500 lei, din care preț dânsa a plătit atunci 500 lei, și rënduri rënduri cea mai mare parte, rămânând un rest de 1846 lei pe care casa Watson & Youell îl reclamă astă-zî de la Ecaterina Iliescu, și la a cărui plată dânsa a fost obligată de tribunal;

Având în vedere că creanța de 1846 lei a casei re-

(*). Asupra prescripțiilor scurte, statornicite de art. 1903, 1904 C. civ. Veđi D. Alexandresco, *Dreptul civil român*, t. VII, p. 375, nota 1.

clamante Watson & Youell este bine stabilită prin acte și nici nu se contestă ca atare de intimată;

Având în vedere, însă, că dânsa mai întieiu opune stingerea convențiunei prin prescripția de un an, și al doilea, nulitatea pentru lipsa de autorizație maritală, și apoi, cere martori pentru a dovedi că mașinele furnisate de casa Watson & Youell nu erau bune, fiind defectuoase și netrimetându-se lucrătorii spre a le monta;

Având în vedere că această probă testimonială, care, de altmintrelea, este în contradicție directă cu celelalte mijloace de apărare, nu se poate considera ca serioasă față cu faptul că apelanta a primit mașinele fără a acuza nici un defect, și cu faptul că a continuat a plăti aconturi asupra prețului fără a face vr'o obiecțiune și fără a prelinde vr'o reducere pentru neîndeplinirea parțială a condițiilor vânzării;

Având în vedere că tot așa de n serioasă este și prima excepțiune de principiu, căci art. 1904 C. civ. se bazează pe presumpția plăței făcute, ceea-ce nu se potrivește cu cazul de față, unde cumpărătoarea prin act scris a recunoscut că a plătit numai o parte, rămânând dafoare pentru rest, care deci se prescrie după regula comună prin trecere de 30 ani;

Având în vedere că, după art. 199 C. c. femeia măritată —și, în specie, se constată că intimata se află în acest caz,— nu poate contracta de cât cu consimțământul soțului, care aci nu s'a dat; iar art. 207 C. c. prevede că chiar femeia poate cere anularea tocmelelor făcute fără autorizarea soțului;

Având în vedere că dacă jurisprudența, căutând a împăca necesitățile vieții cotidane cu litera legii, admite, în interesul comerțului și pentru a ocroti buna credință a terților, că femeia măritată are un mandat tacit de la bărbatul ei pentru a cumpăra lucrurile necesare de menajiu și ale toaletei sale, această concesiune nu poate fi întinsă peste limita indicată, nici măcar cu ajutorul ingenioasei dar falacioasei teorii a delictului civil, care, în fond, nu e de cât substituirea unei faze ulterioare a raporturilor dintre părți, în locul convenției primordiale,—retrodatându-se până în momentul convenției voinței dolosivă manifestată în urmă numai prin refuzul părței,— și a cărei adoptare ar avea de efect nimicirea întregului sistem tutelar ce legea a instituit în favoarea incapabililor; iar dovada cu martori, cerută de reclamant, pentru a se dovedi că Caterina Iliescu administra singură moșia Bălăceanca, pentru care a comandat instrumentele agricole în cauză, nu-i poate fi folositoare întru nimic; căci, admitând acest fapt de dovedit, încă prin aceasta, pe de o parte, Caterina Iliescu nu era nici dispensată de obligația unui mandat al soțului spre aceasta, nici lipsită de protecția ambelor dispozițiuni legale, nefiind vorba de o întreprindere care i-ar fi conferit caracterul unei comerciante, și pe de altă parte, la rândul lor, acei care contractă cu dânsa nu erau prin aceasta scutiți de a cere pentru transacțiile lor respective cu dânsa autorizația maritală, și dar, n'au de ce se plângă dacă au acordat o încredere personală contra prescripțiilor formale ale legiuitorului.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier G. Flaislen, Curtea, admite apelul.

(s) Ath. C. Kivu, G. Flaislen, I. E. Dobrescu, Em. Anastasiu Grefier (s) N. Brătianu

Observație. — În regulă generală, femeia măritată nu poate contracta fără autorizarea soțului ei, și chiar dânsa, sau moștenitorii ei pot cere anularea tocmelelor făcute fără această autorizare (art. 207). Se face însă excepție pentru femeia separată de bunuri, care se poate obliga în vederea actelor de administrație, pe care ea este capabilă de a le face (art. 1265).

În unele cazuri, însă, femeia măritată se con-

sideră ca având mandat tacit de la bărbatul său și-l obligă pe dînsul, de exemplu: pentru cheltuelile casnice ale gospodăriei⁽¹⁾, și după împrejurări, chiar în privința cumpărăturilor de proviziuni sau mărfuri necesare profesiei sau comerțului bărbatului său⁽²⁾.

Curtea din București mai decide încă că același mandat femeia e presupusă a-l avea de la bărbatul său în privința obiectelor de toaletă necesare trebuințelor ei⁽³⁾; însă trebuie să adăogăm, în această privință, că bărbatul nu va fi obligat a plăti aceste din urmă cheltueli, de cât dacă vor fi potrivite cu poziția și averea lui⁽⁴⁾; căci alt-fel mulți bărbați ar fi ruinați într'un scurt timp de soțiile lor.

Bărbatul nu poate, însă, fi condamnat a plăti datoriile contractate de femeie în urma părăsirii domiciliului conjugal, mai ales când el a plătit pensiunea alimentară la care fusese condamnat⁽⁵⁾.

Bărbatul poate să oprească pe femeie de a mai face cheltuelile casnice, însă pentru aceasta el trebuie să vestească pe furnisorii prin notificațiuni directe și individuale⁽⁶⁾, un simplu anunț publicat prin diare nefiind în genere suficient în această privință, judecătorii fondului fiind însă suverani de a aprecia împrejurările cauzei⁽⁷⁾.

Unele legislațiuni străine admit în termeni expreși acest mandat tacit, pe care îl presupune doctrina și jurisprudența. «Dacă femeia a luat pe credit mărfuri sau alte lucruri pentru trebuințele casnice, dice art. 321, partea II, lit. I din vechiul Cod general prusac (*Allgemeines Landrecht für die Preussischen Staaten*), bărbatul trebuie să considere aceste datorii ca ale sale proprii»⁽⁸⁾.

(1) «Obligation de la femme, dice Lamoignon, faite sans l'autorité du mari. . . . de victuailles et provisions ordinaires de la maison, pour marchandises de drap, linge et autres effets servant à l'usage nécessaire et ordinaire, est valable». V. Guillouard, *Contrat de mariage*, II, 865, p. 335.

(2) Cpr. Pothier, *Puissance du mari*, VII, 49. Aubry et Rau, IV, § 441, p. 637, nota 1 P. Pont, VIII, 849. Laurent, XXII, 105 urm., 112 și XXVII, 386 urm. Arntz, III, 652 și IV, 1460. Demolombe, IV, 169, 170. Planiol, II, 2240 bis și III, 288, 1039 (ed. a 2-a). Pand. fr., *Mariage*, I, 1850, 1851. Guillouard, *Contrat de mariage*, II, 864 urm. D. A. Doniet, *Dreptul din 1832*, No. 58. T. Huc, IX, 151 și XII, 13, p. 23. Tot în acest sens se pronunță și jurisprudența. Cpr. C. Craiova, *Dreptul din 1896*, No. 34. Cas. fr. D. P. 79. 1. 400, etc.

(3) Cpr. Trib. Paris, D. P. 96. 2. 132. Cas. fr. Sirey, 90. 1. 114. Baudry et Wahl, *Mandat*, 484.

(4) Cpr. C. Aix, D. P. 91. 1. 158. Trib. Paris, *Pand. Period.* 92. 2. 314. T. Huc, IX, 152. — Rămâne însă bine înțeles că bărbatul nu va putea să susțină că cumpărăturile făcute de femeie sunt excesive, atunci când el a recunoscut datoria. Baudry et Wahl, *op. și loco supra cit.*

(5) C. Craiova, *Dreptul loco cit.* C. Besançon, Sirey, 67. 2. 48. Cpr. și C. Paris, D. P. 91. 2. 257. Guillouard, *Contr. de mariage*, II, 870. — *Contră.* Cas. fr. Sirey, 44. 1. 662.

(6) Cpr. Cas. fr. Sirey, 90. 1. 415. D. P. 91. 1. 158.

(7) Cpr. C. Douai, Sirey, 47. 2. 24. D. P. 47. 2. 60. Planiol, III, 1100.

(8) «Hat die Frau zu gewöhnlichen Haushaltungsgeschäften oder Nothdurften, Waaren, oder Sachen auf Borg genommen: so muss der Mann dergleichen Schuld als die seinige anerkennen».

Noul Cod german (art. 1356) prevede că femeea are dreptul și obligațiunea de a conduce gospodăria comună: «*Die Frau ist berechtigt und verpflichtet, das gemeinschaftliche Hauswesen zu leiten*».

Alte legislațiuni au mers până a fixa suma cheltuelilor ce poate să facă femeea (v. de exemplu: *Landrecht* cantonului Schwytz, II, 33; *Handf.* cant. Friburg, § 27; *Stadtrecht* Hamburg, II, 8, 1, etc.). Această soluție este însă arbitrară, pentru că total atârnă în specie de averea și pozițiunea socială a soților⁽⁹⁾.

Dar dacă femeea, în unele cazuri, este presupusă a avea un mandat tacit de la bărbatul său, servitorii nu pot, în genere, fi considerați ca mandatari ai stăpânilor, când cumpără obiectele necesare și provisiunile pentru casă. În adevăr, poate să existe, în specie, un mandat expres, iar nu un mandat tacit; căci când se dă bani unei slugi, ca să facă cumpărăturile necesare pentru casă, i se spune anume ce să cumpere, și atunci mandatul este expres⁽¹⁰⁾.

Patronii nu răspund, însă, față cu cei de al treilea, de consecințele violării mandatului ce au dat servitorilor lor pentru furnituri de provisiuni. Ast-fel, stăpânul nu poate fi obligat către furnisori pentru plata mărfurilor date servitorului, atunci când se constată că stăpânul a dat acești bani necesari pentru facerea cheltuelilor zilnice, și furnisorul i-a dat marfă pe credit, fără a vesti despre aceasta pe stăpân⁽¹¹⁾. Mandatul de a cumpăra pe credit nu va fi admis de cât atunci când existența lui ar rezulta din obiceiurile stăpânului⁽¹²⁾.

Codul Calimach cuprinde, în această privință, o dispoziție foarte înțeleaptă, când, prin art. 1384 (1032 C. austriac), dice că: «proprietarii și stăpânii de casă nu sunt datorii să plătească aceea ce slugile, robiți sau casnicii lor au luat cu împrumut în numele lor; creditorii trebuiesc, la asemenea întâmplări, să dovedească porunca dată către aceștia»⁽¹³⁾.

D. Alexandresco.

⁽⁹⁾ Cpr. Er. Lehr, *Éléments de dr. civil germanique*, No. 295, p. 345 (Paris, 1875).

⁽¹⁰⁾ Cpr. Aubry et Rau, loco *suprà* cit. P. Pont, VIII, art. 1985, No. 850. Nacu, *Dreptul civil român*, III, p. 413.

⁽¹¹⁾ Cpr. Trib. Versailles, *Pand. Périod.* 86. 2. 181. Trib. Paris, *Dreptul* din 1886, No. 48 și 75. Pothier, *Oblig.*, II, 456. Baudry, III, 914. Troplong, *Mandat*, 134. 603. Baudy et Wahl, *Mandat*, 487. Planiol, II, 2241 (ed. a 2-a). T. Huc, XII, 13, p. 23. Guillouard, *Mandat*, 50. P. Pont, VIII, 850. Duranton, XVIII, 220. Laurent, XXVII, 390. Répert. Sirey, *Louage d'ouvrage*, 1050 și *Mandat*, 102. Vedl și t. V a Comentariilor noastre, p. 320, ad *notam*.

⁽¹²⁾ Vedl autoritățile citate în nota precedentă.

⁽¹³⁾ Iată cum se exprimă, în această privință, art. conrespunzător (1032) din Codul austriac: «*Dienstgeber und Familienhäupter sind nicht verbunden, das, was von ihren Dienstpersonen oder andern Hausgenossen in ihrem Namen auf Borg genommen wird, zu bezahlen. Der Borgner muss in solchen Fällen den gemachten Auftrag erweisen*».

CURTEA DE APEL DIN CRAIOVA, Secția I

Audiența de la 2 Noembrie 1902

Președenția D-lui G. ORMAN, Membru

C. N. Mihail cu Ministerul Domeniilor pentru hotărnicie

Decisia civilă No. 149

Poseziune. — În ce constă. — Cum trebuie să fie poseziunea. — (Art. 1846 din Cod civil).

Poseziune. — Hotare. — Călcare de hotare. — Imprescriptibilitatea prevăzută de Codul Caragea. — Când este atinsă.

Hotărnicii. — Hotare amestecate. — Cum se descoperă și se stabileau după Codul Caragea. — Hotărnicie. — Taxe. — Acțiuni în revendicare. — Dreptul vecinilor. — (Art. 2 și 7, partea II, cap. III, Codul Caragea; art. 1 din Ofisul domnesc No. 34 din 18 Octombrie 1847, publicat în buletinul No. 73 și aflat la pagina 437 a Codului Caragea).

1. *Poseziunea constă în faptul deținerii materiale a unui lucru, și pentru ca această poseziune să fie respectată și protejată de lege, se cere ca ea să nu fie violentă, ci liniștită, să nu fie clandestină ci publică, și să nu fie deținută pentru altul, ci de posesor sau de altul în numele posesorului*

2. *Principiul neprescriptibilității călcării de hotare între vecini, admis de Codul Caragea, numai atunci este atins, când cel ce reclamă că i s'a călcat hotarul ar dovedi că a fost o dată proprietarul terenului litigios*

3. *După art. 2 și 7, partea II, cap. III Codul Caragea, hotarele amestecate se descoperă și se stabilesc sau după acte sau după o veche stăpânire.*

4) *Asemănat art. 1 din Ofisul domnesc No. 34 din 18 Octombrie 1847, cel care face hotărnicia, fiind acela care deschide pricina, el urmează a se supune la plata taxei, iar pricinile ce vor isori din una și aceeași hotărnicie se vor socoti ca una și tot aceeași pricină.*

Din coprinsul acestui ofis nu se poate înțelege alt ceva de cât că proprietarul moșiei, a cărei hotărnicie se depunea în judecată spre confirmare, nu avea să plătească de cât o singură taxă de procese ori care ar fi fost numărul vecinilor de la care revendică călcările făcute, și nu era obligat ca de o dată cu depunerea hotărniciei să facă a-tatea acțiuni de revendicare cât sunt și vecinii de la care revendică, cum se cere azi prin regulamentul de hotărnicii din anul 1868.

În cea ce privește pe vecini dreptul lor era de a se opune pe cale de apărare la confirmarea hotărniciei, iar nu de a revendica, cu această ocaziune, terenul ce ar pretinde că li s'a însușit de proprietarul ce și-a hotărnicit moșia.

Curtea,

Asupra apelului făcut în termen de C. N. Mihail contra sentinței trib. Doljiu, secția I cu No. 596 din anul 1897 prin care confirmă planul și hotărnicia moșiei Țugurești a Statului în ce privește vecinătatea cu moșia Bârza, depusă de inginerul hotarnic G. Catelutza prin punctele și semnele arătate de numitul hotarnic.

Având în vedere sentința apelată, susținerile orale, actele prezentate și concluziunile scrise depuse de părți; Având în vedere că obiectul acestei acțiuni consistă în cererea făcută de mânăstirea Șegarcea de a se confirma față de moșia Bârza, proprietatea apelantului, planul și hotărnicia moșiei Țugurești, actualmente proprietatea Statului, prin punctele și semnele notate pe planul hotarnicului G. Catelutza începând cu litera a' și de acolo înainte la capul scurăturilor notate pe plan cu literile E', b', r', d', E', g', x', i', j', y', k', m', n', o';

Având în vedere că din toate aceste acte rezultă: că de un secol și mai bine existau neînțelegeri între mânăstirea Șegarcea, proprietara moșiei Țugurești, de o parte, și proprietarii moșiei Bârzei, de altă parte, în privința semnelor de hotare, între aceste două proprietăți; ast-fel mânăstirea reclamă de la 1802 Caimacului Craiovei că clucerul Săndulache, proprietarul

moșiei Bârza, 'i-ar fi usurpat parte din proprietatea sa și 'i-a strămutat chiar hotarele, și, cere ca să se dea poruncă și cu bumbașir să se orânduiască și un logofet de Divan ca să cerceteze pe plăiași în fața locului. În adevăr, în anul 1803, armașul Gheorghe Jianu, delegat în acest scop, se și transportă în localitate și cu martorii, cărora se vede că li s'a citit cartea de blestem, a plecat ca să 'i arate vechea stăpânire; iar prin actul său dresat la localitate constată că: «martorii serdarului Teodor, cel de atunci proprietar al Tugureștilor, a apucat spre moșia Bârza; iar martorii clucerului Dumitru Săndulache proprietarul Bârzei, a luat-o spre moșia Tugureștii». Că în această situațiune aflându-se, armașul Jianu a întins cercetările sale mai departe, și din informațiuni luate de la sătenii ce aveau locuri de hrană pe acea parte de moșie cu pricina, a constatat că pe acele locuri tot-d'a-una a fost prigonire chiar din zilele Nemților, și, de câți-va ani încoace a luat dijmă tot clucerul Dimitrie Săndulache proprietarul Bârzei. După trecere de câți-va ani, la 1848, în urma cererei sfintei mănăstiri Slătari din București, trib. Doljiu autoriză pe hotarnicul Catelutza să facă hotărnicia moșiei Tugureștii, hotărnicie care se și efectuează la 1851, și se depune de reprezentanții mănăstirii la tribunal spre confirmare, și prin care hotarnicul constată prin cartea sa de hotărnicie, că în lipsă de sineturi din partea ambelor părți, a tras linie despărțitoare între cele două proprietăți după simple informațiuni luate de la martorii mănăstirii; Nefiind bine determinată linia despărțitoare din planul acestui hotarnic și constatându-se de autorul apelantului, se ordonă o cercetare locală pe la 1857 care îndeplinindu-se de judecătorul delegat Paleologu și anulându-se de oare-ce nu era făcută conform legii, se dispune o altă cercetare locală care se face tocmai la 1892 de completul tribunalului, cu care ocaziune inginerul expert numit de tribunal V. Streinescu și ridică o schiță de plan, în care precizează semnele și punctele arătate de martorii fie-cărei părți — având în vedere și planul și hotărnicia moșiei Tugureștii din 1851, lucrate de hotarnicul G. Catelutza, în care se prevăd două linii de hotar, una trasă pe plan cu cerneală neagră, care reprezintă arătările martorilor decedatului Nicolache Mihail, și alta cu cerneală roșie care indică arătările martorilor mănăstirii Slătari;

Având în vedere că apelantul în sprijinirea apelului său invoacă două motive și anume: primul că are o posesiune legală și conservată înainte de 1803 prin punctele n, o, p, r, s, x, ș, x, y, t, ț, w, v, de lângă fântâna lui Popa Ducu linie dreaptă prin punctul No. 14, răspunzând cu colțul delimitării Bârza, și de aci tot pe linie dreaptă în prelungire până la punctul No. 15 și iarăși în prelungire până la punctul No. 16; iar din punctul No. 16 linie dreaptă în punctul No. 17, și de aci pe actuala posesie a șanțului grădinei caselor proprietății Bârza până în apa Jiului la punctul sub litera O, însemnate toate acestea pe planul inginerului Streinescu literile sus zise cu cerneală roșie, iar numerile cu cerneală neagră; că prin urmare în subsidiar, numai prin aceste puncte să se confirme planul și hotărnicia lui G. Catelutza depuse de reprezentanții mănăstirii Slătari din București, iar actualmente Statul;

Secundul motiv este cererea autorului său N. Mihail relativă la restabilirea hotarului dintre: «vii și Jiū» în sensul ca linia să meargă din punctul 11, fântâna lui Popa Ducu pe linia delimitării moșiei Tugureștii până în punctul 12; iar din punctul 12, abandonând terenul vatrei satului Tugureștii până în punctul 13; iar de aci drept în punctul Z din capul ostrovului Bârzi.

În ce privește primul motiv:

În fapt,

Având în vedere că hotarnicul Catelutza la 1851 în planul și relațiunea sa stabilește că întreaga vecină-

tate a moșiei Bârza despre Tugureștii se compune din trei părți: 1) drumul Nedei până în fântâna lui Omer, 2) de la fântâna lui Omer până la extremitatea viilor și al 3) de la extremitatea viilor până la Jiū;

Având în vedere că hotarnicul Catelutza când a tras această linie despărțitoare, s'a basat pe simplele informațiuni luate de la martorii aflați pe moșia Tugureștii fără să fi descoperit prin el însuși vre-un semn material ca semn de hotar vechi și fără să fi măsurat măcar distanțele dintre drumul Nedei la fântâna lui Omer: de la fântâna lui Omer printre vii până la capul viilor și de la extremitatea viilor spre mează-zi până la Jiū; mai mult încă nu constată că cel puțin atunci mănăstirea a posedat locul de prigonire;

Având în vedere că Statul contra vechii și actualei posesiuni a apelantului invoacă planul și hotărnicia hotarnicului Catelutza, ascultarea martorilor de la 1857 cât și martorii ascultați de completul tribunalului în 1892;

Considerând că Curtea nu poate pune nici-un temei nici pe hotărnicia lui Catelutza, de oare-ce după cum s'a demonstrat mai sus acest hotarnic a tras linia despărțitoare basându-se numai pe niște simple informațiuni: nici pe arătările celor-l'alți martori, întru căt erea firese lucru ca toți martorii moșiei Tugureștii să arate în așa fel ca să împingă hotarul Bârzei către mează-zi, tocmai ca să aibă mai mult pământ de muncă și să se sustragă de la plata și controlul vecinului lor în al căru loc, probabil, intrau cu vitele siliți fiind de apropierea satelor;

Considerând că acesta este atât de adevărat în cât chiar la 1803 judecătorul Jianu, când a cercetat reclamația mănăstirii Segarcea a constatat că pe acele locuri tot-d'a-una a fost prigonire chiar din zilele Nemților; că de câți-va ani a luat dijmă clucerul Dumitru Săndulache, autorul apelantului, și că de la drumul Nedei și până la fântâna lui Omer dânsul a lăsat pe clucerul Săndulache în posesia ce o avea;

Că dar, dacă la 1803 judecătorul Jianu constată această stare de lucruri, este imposibil de admis ca martorii ascultați de hotarnicul Catelutza în 1851 precum și cei din 1857 și 1892 propuși de Stat, să fi arătat adevărul despre o veche posesiune a Statului anterioară de 1803, cu atât mai mult, cu cât chiar la 1803 nu s'a putut dovedi vechea posesie pretinsă de către reprezentantul mănăstirii serdarul Theodor;

Considerând că afară de aceasta, arătările martorilor mănăstirii sunt atât de contradictorii în cât se exclud reciproc între dânsese. În adevăr, dacă observăm linia arătată de martorii mănăstirii la 1851 și figurată pe schița de plan a inginerului Streinescu cu cerneală roșie, ea esclude cu totul linia arătată de martorii Statului în 1892 și figurată pe planul inginerului expert cu cerneală albastră;

Considerând că Statul spre a demonstra că arătările martorilor propuși de dânsul sunt conforme cu realitatea pretinde că fântâna lui Omer ar fi sub litera f, figurată pe planul hotarnicului Catelutza, iar nu sub litera ș;

Considerând că martorii intimatului de și afirmă că fântâna lui Omer nu este chiar aceia în care posedă apelantul sub litera ș, și că ar trebui să fie a doua fântână a lui Omer mai jos sub litera f, pentru cuvântul că martorii de la 1851 a informat pe Catelutza că în dreptul acestei a doua gropi de fântână ar fi chiar capul șanțului cu viță din 1803 pe care Catelutza 'l reproduce în planul său;

Considerând că acest fapt nu poate să fie verosimil întru cât existența șanțului arătat la 1851 de hotarnicul Catelutza nu poate constitui identitatea șanțului cu viță de la 1803 pentru cuvântul că pe când judecătorul Jianu arată că a pus semn de la capul șanțului despre o cosară ce este lângă o groapă de fântână, care se numește fântâna lui Omer drept prin via lui Tudor

Sârbu până în capul șanțului cu viță, și, de aci tot mereu prin vii, hotarnicul Catelutza socotește că ar fi o absurditate să mai cerceteze fântâna lui Omer și identitatea șanțului cu viță, pentru că în dreptul acelei gropi sub litera f plecând în jos ar fi și via lui Tudor Sârbu și capul șanțului, fără să 'și dea seama că via lui Tudor Sârbu s'a despărțit la 1803 prin linia lui Jianu și că din litera f când Jianu a pus semne a plecat drept prin via lui Tudor Sârbu iar nu în jos cum afirmă hotarnicul Catelutza.

In drept,

Considerând că după dispozițiile art. 1846 din Codul civil posesiunea constă în faptul deținerii materiale al unui lucru, deținere care se exercită fie chiar de posesor, fie de altul, dar în numele lui :

Considerând că pentru c'această posesiune să fie respectată și protegiată de lege, se cere ca ea să nu fie violentă, ci liniștită, să nu fie clandestină, ci publică și să nu fie deținută pentru altul, ci de către posesor sau de altul în numele posesorului ;

Considerând că în speță se constată că apelantul și autorii lui din timpuri immemorabile au posedat și posedă actualmente cu bună credință, liniștit și public linia arătată de inginerul Streinescu prin punctele n, o, p, r, s, x, ș, x, y, t, ț, w, v ;

Considerând că principiul neprescriptibilității călcării de hotare între vecini admis de Codul Caragea numai atunci ar fi atins, când Statul, reclamat la prima instanță, ar fi probat că densus ar fi fost ver-o-dată proprietar pe terenul litigios, probă care nu s'a destoinicit a o face în cursul vremilor, fie cu acte, fie cu alt mod de probațiune, căci cum s'a demonstrat în fapt, Curtea nu poate pune nici-un temei pe hotărnicia lucrată de hotarnicul Catelutza și prin arătările martorilor ascultați și la 1857 și 1892 ;

Că dar întru cât Statul ca reclamant la prima instanță, nu dovedește cu nimic că densus a posedat ver-o-dată prin linia despărțitoare arătată mai sus, și, întru cât apelantul dovedește din contră că densus a avut o posesiune conservată de autorii lui și de densus încă înainte de 1803 începând prin drumul Nedei și până în Jiū prin punctele n, o, p, r, s, x, ș, x, y, t, ț, w, v, acest prim motiv cată a fi admis ca fondat.

In ce privește al doilea motiv :

Având în vedere că apelantul susține că încă de la 1846 a făcut cerere cu plată de taxe pentru călcare de hotare, și, s'a numit hotarnic Carmenski a restabili hotarul între Bârza și Țugurești și că încetând din viață hotarnicul fără a depune hotărnicia, a reînviat cererea restabilirii față cu Catelutza la 1851, cum a reînviat-o formal prin cererea introdusă înaintea tribunalului la 1856 ;

Având în vedere că după art. 2 și art. 7 partea II, cap. III Codul Caragea care dispune că : «hotarele amestecate se descoperă și se stabilesc sau după acte sau după o veche stăpânire ; iar art. I din ofisul domnesc No. 34 din 18 Octombrie 1847 glăsuește : Cel care face hotărnicia, fiind acela care deschide pricina el urmează a se supune la plata taxei ; iar pricinele ce vor isvorî din una și aceeași hotărnicie se vor socoti ca una și tot aceeași pricină» articol și ofis domnesc invocat în sprijinirea acestui motiv ;

Considerând că deși autorul apelantului a făcut cerere la 1846 pentru călcare de hotare, această cerere însă a fost lăsată în prărsire, pentru că, după cum se constată din dosarul tribunalului, murind hotarnicul Carmenski, nu s'a depus hotărnicia și nici nu s'a conexat cu cererea făcută de mănăstirea Șegarcea spre a se putea zice că pricinele ce vor isvorî din una și aceeași hotărnicie, se vor socoti ca una și tot aceeași pricină ;

Considerând c'aceasta mai rezultă și din jurnalul tribunalului Doljiū No. 777 din 3 Noembrie 1856 din care se vede că Nicolache Mihail a declarat că pentru nouile

călcări dintre vii și prin urmare și până la Jiū le va reclama «în sorocul prescripției după sevărsirea lucrării hotarnicul pitar Ghiță Mănăstireanu pentru semnele puse la 1803 între vii, de oare-ce hotarnicul Țugureștilor nu le-a păzit și rămâne a se cerceta de-o-dată cu hotarnicul său», lucrare care nu se vede efectuată nici depusă în tribunal ;

Considerând că în speță nu poate fi vorba de hotare amestecate în sensul legei lui Caragea întru cât terenul litigios din punctul W, până în punctul Z, locul pretins al morii cu tretină din capul despre nord al ostrovului n'a fost nici o dată posedată de către apelant și nici lucrările inginerilor hotarnici Carmenski și Mănăstireanu nu au fost depuse spre a se putea vedea pe ce s'au întemeiat densusi de au tras linia dreaptă până în punctul Z ;

Considerând că din coprinsul ofisului domnesc No. 34 din 18 Octombrie 1847 publicat în buletinul No. 73 și aflat la pag. 437 a Codului Caragea nu se poate înțelege alt-ceva de cât că proprietarul moșiei a cărei hotărnicie se depunea în judecată spre confirmare, nu avea să plătească de cât o singură taxă de procese, ori care ar fi fost numărul vecinilor de la care revendică călcările făcute, și nu era obligat ca de o dată cu depunerea hotărniciei să facă atâtea acțiuni de revendicare cât sunt și vecinii de la care revendică, cum se cere astă-zi prin regulamentul de hotărnicii din 1868 ;

C'ast-fel fiind, interpretarea logică ce se poate da acestui ofis, nuse poate susține cu temei cum pretinde apelantul prin advocații săi că și vecinii moșiei Țugurești, în speță proprietarul moșiei Bârza, poate revendica cu ocaziunea discuțiunii hotărniciei depusă de Stat terenul ce densus pretinde că i s'a însușit, ci dreptul său consistă în a se opune pe cale de apărare la confirmarea hotărniciei, când prin această hotărnicie i se lua vre-o porțiune de teren din proprietatea sa ; iar dacă vecinul pretinde că proprietarul moșiei hotărnicită i-a usurpat ceva din proprietatea sa, trebuia să facă o acțiune în revendicare, lucru ce apelantul nu a făcut ;

Considerând că interpretarea ce apelantul voește a da ofisului menționat, este neadmisibilă și din punctul de vedere al practicei lucrurilor. În adevăr, dacă dreptul vecinilor de a revendica s'ar deschide prin depunerea în judecătorie a hotărniciei unei moșii vecine, acel drept ar deveni ilusoriu când proprietarul moșiei hotărnicite n'ar mai stăruî în confirmarea hotărniciei, sau ar retrace-o din judecătorie, căci nu se poate admite confirmarea unei hotărnicii fără voia proprietarului moșiei hotărnicite ;

Că dar acest motiv cată a fi respins ca ne fondat ; Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier Ath. Herescu, admite în parte acțiunea, . . . , etc.

(ss) G. Orman, Ath Herescu, D. Gârleșteanu

TRIBUNALUL COVURLUI, Secția I

Audiența de la 16 Septembrie 1903

Președenția D-lui D. G. MAXIM, Prim-Președinte

Catinea Mateescu Plesnilă, personal și tutrice a fiicelor sale, cu Căpitan G. Plesnilă și Dimitrie Plesnilă, legatari universali ai succesiunii defunctului I. Plesnilă, Eugen Bonachi, sequestru judiciar al succesiunii și Casa de depuneri și consemnațiuni.

Sentința civilă No. 261

Art. 66 al. 2 Proc. civilă.--Impărțirea veniturilor de către copărtași.--Dispoziție aplicabilă în cazul analog al legatarilor singulari cari cer și obțin venitul legatului lor.

După art. 696 al. 2 din Procedura civilă părțile pot să împartă veniturile unui bun mișcător sau nemiscător, potrivit cu partea recunoscută de toți litiganții în bunul ce se vinde.

Această dispoziție umanitară, luată de noul legiuitor al Procedurei civile spre a ocroti copăr-

tașii în lipsă, cari n'au de cât bunul ce se împarte, se aplică prin analogie și identitate de motive legatarilor singulari al căror drept este recunoscut de legatarii universalii litiganți în validarea a două testamente deosebite, ambele coprinzătoare legatelor singulare, necontestate; și aceasta mai ales când capitalul unor asemenea legate este destinat întreținerii și alimentării legatarilor.

Legatarii singulari pot deci, în această ipoteză, înainte de terminarea litigiului privitor la validarea testamentelor, să obțină procentul capitalului legat lor și necontestat.

S'au ascultat d-l avocat Victor Macri din partea reclamantei, pe cele l'alte părți în persoană afară de Casa de depuneri care a lipsit. S'a ascultat și pe d-l avocat C. N. Toneanu ca reprezentant al Ministerului public Tribunalul.

Asupra acțiunii introdusă de către d-na Catinca Plesnilă Mateescu, personal și în calitate de tutrice a minorelor ei fiice: Elena, Florica și Eugenia contra d-lor: Căpitan G. Plesnilă, Dimitrie Plesnilă, ambii în calitate de legatari universalii a succesiunii def. Ion Plesnilă, Eugen Bonache, în calitate de sechestrul judiciar a aceleași succesiuni, precum și contra Casei de depuneri și consemnațiunii, acțiune, ce are de obiect îndatorirea Casei de depuneri de a'î plăti suma de 30000 lei, cu procent de 8% de la 29 Aprilie 1902, până la data depunerii acestei sume și de 5% de la această ultimă dată;

Având în vedere că din desbaterile urmate în instanță și concluziunile depuse de părți rezultă că: «Ion Plesnilă a lăsat două testamente, unul autentic din 26 Februarie 1902 și altul mistic din 2 Aprilie 1902, lăsând prin cel d'întâi reclamantei Catinca Mateescu Plesnilă, un legat de 30000 lei, cu procent 8% pentru întreținerea ei și a copiilor sale, iar prin al doilea testament s'a lăsat 40000 lei, tot cu titlu alimentară, spre a'î servi venitul drept trai, ei, și fiicelor sale. Față cu aceste două testamente, urmează proces între ambii legatari universalii Căpitan Plesnilă și Dimitrie Plesnilă, care a avut ca consecință punerea sub sechestrul judiciar a întregii averi de succesiune a def. Ion Plesnilă. Unul dintre debitorii succesiunii, Costache Plesnilă, a depus la Casa de depuneri cu recipisa Administrației financiare No. 850 suma de 100000 lei, plus procentul, sumă ce datoră din prețul unei moșii cumpărată de la defunct, după cum se constată din sentința acestei secțiunii No. 184/903, prin care s'a dispus ca acea recipisă să fie păstrată de secțiunea 11-a a acestui tribunal. Reclamanta Catinca Plesnilă Mateescu pretinde a i se da din această sumă consemnată, capitalul ce i s'a legat de către testatorul Ion Plesnilă și procentele respective de la 29 Aprilie 1902 data morții testatorului»;

Având în vedere că în sprijinirea dreptului său reclamanta se bazează pe dispozițiunile art. 696 al. 2 Pr. civilă, după care părțile pot să împartă veniturile unui bun mișcător sau nemișcător, potrivit cu partea recunoscută de toții litiganții în bunul ce se vinde;

Având în vedere că această dispozițiune umanitară a fost luată de legiuitorul noii Proceduri civile, spre a ocroti pe parte din copărtași, cari n'au de cât bunul ce se împarte și a'î împiedica ast-fel să sufere din cauza lipsei mijloacelor de trai;

Având în vedere că și legatarii singulari cari așteaptă rezultatul acțiunii intervenită între două legatari universalii litiganți, sunt în aceiași situațiune demnă de ocrotit, atunci când dreptul acestor legatari singulari este recunoscut de legatarii universalii. Și deci, în cazul când legatul singular este necontestat și capitalul legat are destinațiunea spre a servi de întreținere și alimente,

militează aceiași rațiuni și motive de umanitate în favoarea legatarului singular în lipsă ca și pentru copărtași, spre a'î permite judecata de a'și ridica veniturile legatului său necontestat, atunci când este în lipsă și când se constată mai ales că legatul a avut asemenea caracter de sprijin de întreținere și fructele destinate ast-fel alimentării celui favorizat prin legat;

Considerând că ast-fel fiind, d-na Catinca Plesnilă Mateescu nefiind indrituită a cere de pe acum plata capitalului, așa că acest cap de cerere rămâne neadmisibil; ea însă este totuși legitimată a pretinde procentul legal asupra legatului ce i s'a lăsat de către def. Ion Plesnilă, și aceasta pentru motivul că în ori-ce ipoteză și ori care ar fi soarta procesului dintre legatarii universalii, adică fie că rămâne valid un testament său altul, ea, cu fiicele sale, are recunoscut și de ambii legatari în instanță și prin ambele testamente dreptul la minimum capitalului de 30000 lei cu procentul legal de la data morții testatorului. Și, în realitate, deși legatarul singular după art. 899 Cod civil are drept la procente de la data cererii în judecată, totuși, se exceptează cazul când testatorul a declarat expres prin testament că voește alt-fel, precum rostește articolul sub-sequent. Și, într-o cât din ambele testamente rezultă manifest voința testatorului de a i se da cel puțin 5% asupra capitalului drept alimente pentru ea și copilele sale, drept, ce dealtmintrelea a fost recunoscut în instanța de către ambii legatari universalii, este cert dreptul reclamantei personal și ca tutrice; iar judecata că a îndatori Casa de depuneri și consemnațiunii să'î plătească procentul legal de la data morții testatorului;

Că tribunalul apreciind găsește admisibilă și execuția provizorie, față cu art. 129 din Procedura civilă, fiind vorba de alimente.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Prim-președinte Maxim, tribunalul, în unire cu concluziunile Ministerului public, admite în parte acțiunea . . ., etc.

(ss) D. G. Maxim, C. I. Brătescu.

Grefier (s) R. Tittorian

CĂTRE ABONAȚI

Incasatorul nostru pentru provincie d-l I. Riveanu, aflându-se în Moldova după incasările ziarului, și comunicându-ne că unii dintre domniii abonați cărora la început, pe anii trecuți, li s'au făcut prețul de 20 lei pe an în loc de 30 lei, pretind încă a plăti tot în aceleași condiții și pe anul acesta 1903, pretextând că nu au fost avisați, publicăm din nou spre cunoștința tutulor că nu acceptăm incasarea nici unui abonament cu prețul redus, toți urmând, conform publicațiilor repetate în *Curierul Judiciar*, No. 85/902, 11, 24 și 25/903, să plătească prețul integral de 30 lei anul, preț indicat pe coperta ziarului.

Acei cari nu voesc a se conforma vor bine voi, fără supărare, să ne restituie numerile ce au primit.

Abonamentele se plătesc numai d-lui incasator I. Riveanu, la prezentare, în schimbul unei chitanțe prevăzute cu sigiliul nostru, dintr'un registru cu matcă, sau numai prin mandat poștal, pe adresa d-lui Codreanu, la Redacția acestui ziar, București.

«Curierul Judiciar»

CODUL CIVIL ROMÂN, Vol. I, II și III, de d-l Profesor C. Nacu, se află de vânzare la Redacția și tipografia acestui ziar, de unde se expediază contra: mandat poștal sau timbre.

Comandele se vor expedia pe adresa d-lui Codreanu.

Prețul fie-cărui vol. este de lei 12.

Pentru provincie se încarcă portul poștal.